HOY ES EL DÍA

Forestal Mundial

21 MARZO

LA FAO ELIGIÓ EN 1971 EL DÍA PORQUE EMPIEZA LA PRIMAVERA EN EL NORTE Y EL OTOÑO EN EL SUR

El día se celebra desde 1971 y la Asamblea General de las Naciones Unidas declaró este 2011 como Año Internacional de los Bosques.

Pocos bosques

En la Tierra había 29 millones de kilómetros cuadrados de bosque, pero actualmente el 78% de los primarios (vírgenes) han sido destruidos y el 22% restante están amenazados. Un total de 76 países han perdido sus bosques primarios y 11 países más pueden perderlos en pocos año.

Deforestación

Cada año se pierden 10 millones de hectáreas de bosque por la acción humana. Las principales amenazas son la extracción de madera, la conversión de los espacios en cultivos energéticos, la minería, la ganadería, la especulación, los grandes embalses, el crecimiento demográfico o el cambio climático.

Deforestación

El Colexio Oficial de Biólogos de Galicia (Cobga) denuncia que la crisis económica afecta a los bosques en España porque se dedica menos dinero a su conservación, recuperación y ordenación.

Amenazas en Galicia

Falta de planificación territorial
Tala masiva para vender madera
Crecimiento urbanístico
Pinos y eucaliptos
Plantas invasoras

MARÍA JESÚS BREZMES CONSULTORA EXPERTA EN DEPENDENCIA

«A la Administración le cuesta rectificar, pero tiene que hacerlo»

Esta especialista analiza la ley y su aplicación en todo el país

SARA CARREIRA
REDACCIÓN / LA VOZ

María Jesús Brezmes lleva toda su vida ligada a los servicios sociales. Empezó en los de base, se pasó al nivel autonómico en Castilla y León —allí desde el 2004 estuvo preparando la comunidad para la ley de dependencia, que se aprobó en el 2007— y ahora trabaja por cuenta propia como asesora por todo el territorio nacional. Su experiencia y capacidad comunicativa la han convertido en una referencia estatal entre los trabajadores sociales, y de hecho ha estado en Galicia invitada por el colegio profesional (COTSG) para celebrar su día mundial.

María Jesús Brezmes es una referencia nacional en temas relacionados con la dependencia. XOÁN A. SOLER

—Tiene una visión privilegiada sobre la aplicación de la ley de la dependencia en España. ¿Cómo la calificaría?

—Ha sido un avance importantísimo en los derechos sociales, pero necesita la cooperación del Estado, comunidades autónomas y ayuntamientos. Pero a pesar de los fallos, ha habido una fuerte inversión en el sector y se ha creado empleo estable en todas las categorías.

—Pero la crisis le ha pasado factura a la ley. La Xunta, por ejemplo, se queja de los recortes del Estado en este punto.

—Yo creo que más que a la ley de dependencia, la crisis ha afectado a los servicios sociales de base. Se le quitó a los servicios sociales el dinero de la dependencia, con un recorte del Estado del 12%. Hay que tener en cuenta que hay 700.000 personas con la valoración de la dependencia hecha, pero los servicios sociales atendían en el 2007 a 5,5 millones de personas, y pensamos que hoy puede haber un 40% más de usuarios debido a la crisis.

—Los servicios sociales se han diluido en la dependencia

—En el debate del estado sobre política social celebrado hace una semanas se habló de desempleo, salud, educación, conciliación familiar, dependencia... de lo único que no se habló fue de los servicios sociales. ¿Qué prioridad tiene la atención a las personas más frágiles de la sociedad?

—Además, los servicios sociales están colapsados

—Hay que acortar plazos. A la Administración le cuesta cambiar, rectificar, pero tiene que hacerlo.

—La ley de dependencia tiene un algo perverso: el Estado paga por persona valorada y no por el servicio que recibe, y como paga poco, a la comunidad le sale mejor dar el sueldo familiar que financiar ayuda en el hogar, centros de día, residencias...

—Sí, hay comunidades que esa ayuda en el entorno familiar, que tendría que ser excepcional, supone el 70% del total. En Galicia está en el 50%.

—¿Cómo está aplicando Galicia la ley?

—Ha mejorado mucho, porque Galicia tuvo un punto de partida complicado, no se apostó por los ayuntamientos, como se ha hecho después.

—¿Y las otras comunidades? ¿A cuáles les va mejor?

—Las mejor situadas pueden ser el País Vasco, porque son pocos y están muy concentrados; a Castilla y León también le va bien porque estuvo preparándose tres años antes de la ley; y Castilla-La Mancha también porque sus servicios sociales municipales antes del 2007 ya eran muy activos... A Andalucía tampoco le va mal, aunque tiene una estructura muy complicada, siempre están abriendo nuevos departamentos, y lo mismo le pasa a Cataluña; eso provoca descoordinación. Aragón destaca, aunque tiene carencias, por ejemplo no cuenta con un buen programa de ayuda a domicilio.

—Siempre se ha dicho que La Rioja estaba entre las mejores...

—Bueno, son pocos y concentrados. Los problemas llegan con las comunidades pluriprovinciales.

—¿Y las *díscolas* con la ley? Es decir, Canarias, Madrid, Comunidad Valenciana y Murcia?

—La Comunidad Valenciana apenas apuesta por los servicios públicos y de hecho contrató a una empresa privada para hacer las valoraciones, una empresa excelente, pero esta empresa subcontrató el servicio y al final acabaron haciendo valoraciones personas muy poco cualificadas para ese trabajo, por ejemplo arquitectos técnicos... Para arreglarlo, se ha tenido que firmar un acuerdo entre la federación de municipios valencianos y los colegios médicos para revisar las valoraciones; eso ha atrasado muchísimo todo el proceso. En cuanto a las otras tres, dicen que ya estaban atendiendo a la gente antes del 2007, pero los datos las desmienten.

—¿Qué es lo que más le preocupa de la aplicación de la ley?

—Hay que aprender de los que lo hacen bien. Algunas comunidades ya unifican en un solo proceso la valoración y el plan de actuación individual; otras actúan rápidamente y si la persona necesita una residencia pública y no la hay se le da temporalmente una prestación vinculada al servicio en otra residencia privada. Y me preocupan y duelen los casos de dependientes a los que la prestación económica para cuidados en el entorno familiar no les ha mejorado la vida.

«El Estado quitó de servicios sociales el dinero de la dependencia»

«Galicia tuvo un punto de partida complicado porque no apostó por los concellos»

La dislexia está detrás del 65% del fracaso escolar

CRISTINA GALLARDO
MADRID / EFE

Escribir al revés, leer a trompicones o silabeando y no comprender las horas del reloj son algunos de los síntomas de la dislexia, un trastorno de lectura que, junto con otras dificultades específicas de aprendizaje (DEA) ocasionan alrededor del 65% del fracaso escolar. Según José Quintanal, experto en comunicación y profesor de Educación en la UNED, entre el 10 y el 15% de la población escolar podría padecerla.

Vivir Hoxe

vivir@galicia-hoxe.com

GALICIA | AULAS | SOCIEDADE

POLÍTICA | ECONOMÍA | LABORAL | MEDIO NATURAL | SANIDADE | EDUCACIÓN | UNIVERSIDADE | SAÚDE | SUCESOS | TRIBUNAIS | XENTES | ALTERMUNDISMO

OS BIÓLOGOS ALERTAN DOS EFECTOS DA CRISE

Ausencia de planificación territorial, urbanismo, as plantacións de piñeiro e eucalipto, as talas e a expansión das invasoras son as principais ameazas detectadas polo Colexio de Biólogos de Galicia, quen alertou de que a crise tamén lle afecta ós bosques, diminuindo os investimentos destinados á conservación, recuperación e ordenamento sostible.

DÍA MUNDIAL Vinte organizacións ecoloxistas consideran urxente deter a expansión dunha especie que xa representa o 30% da superficie arbórea galega e sacala dos espazos protexidos

EUCALIPTO, NON GRAZAS

A XESTIÓN INSOSTIBLE IMPIDE ORDENAR O TERRITORIO DE FORMA CORRECTA E PRESERVAR A FLORA, FAUNA E SOLO

R. Fernández · Santiago

Galicia é a comunidade con maior superficie de eucaliptais. Dende a súa introdución nos anos 70, a superficie arbórea que ocupa chegou a multiplicarse por catro, representando hoxe en día un total de 396.344 hectáreas das algo máis de 750.000 que existen en todo o Estado. Durante estas catro décadas, esta especie foránea foi unha das principais fontes de conflito social e ambiental. Pese a súa importancia económica, o cultivo de eucalipto segue sendo un problema para a conservación da fauna, a flora e a conservación do solo, así como para a xestión dos recursos hídricos, a preservación dos espacios protexidos e o ordenamento do territorio.

Con motivo do Día Forestal Mundial que se celebra hoxe e no marco do Ano Internacional dos Bosques, o movemento ecoloxista ibérico acaba de presentar unha proposta para lograr unha correcta xestión do eucalipto baixo o título *Unha Visión Común sobre o problema das plantacións de eucalipto*. Asinado por 22 das principais organizacións ambientalistas do Estado –entre as que se atopan as galegas Ríos con Vida, Amigos da Terra, Adega, Sociedade Galega de Historia Natural e Verdegaia–, o documento fai un chamamento urxente para deter a expansión do eucalipto, sacalo dos espazos protexidos e mellorar a xestión forestal das súas plantacións.

A comunidade xa tocou o teito do terreo ocupado

Unha das súas primeiras reivindiacións pasan por establecer unha correcta planificación forestal, na que se fixe un límite de ocupación para esta especie baseado en criterios científicos. O obxectivo é evitar a "excesiva permisividade" concedida á industria para levar a cabo plantacións sen control, ademais de atallar un dos maiores problemas ós que se enfronta o monte: a ocupación de terreo de xeito espontáneo como consecuencia do seu carácter invasor. Os ecoloxistas piden, así, establecer un teito da superficie ocupada que, unha vez, superada –como sería o caso galego– debe impedir a autorización de novas plantacións e poñer en marcha a restauración da superficie excedida. No caso de novas autorizacións, esixen que se descarten os espazos naturais protexidos –dos que se debería eliminar de forma progresiva os eucaliptos xa existentes– e das áreas forestais ocupadas por bosque autóctono en bo estado de conservación. Do mesmo xeito, o manifesto ecoloxista recolle a necesidade de aplicar criterios máis sostibles na xestión dos eucaliptais, destacando a promoción da certificación forestal do FSC (Forest Stewardship Council). Nesta carta aberta na que tenden a man a gobernos e industria, os ecoloxistas recordan que os as plantacións de eucaliptos non son ecosistemas, polo que non poden considerarse unha solución ó cambio climático, ó tempo que chaman a non autorizar o desenvolvemento de eucaliptos transxénicos e pedir o compromiso da sociedade coa redución do consumo de papel e de enerxía. ●

KIKO DELGADO

Corta de eucaliptos nunha explotación dedicada á produción de madeira en Ferrolterra

A franxa atlántica só conserva o un por cento de bosque autóctono

O enorme potencial de Galicia no sector forestal –cunha extensión próxima ó 70% da superficie total do país e responsable da metade da xeración de madeira do Estado– contrasta coa grave regresión do seu bosque autóctono. Á visión produtivista do monte –iniciada a mediados do século XX coa introdución de monocultivos de especies de rápido crecemento, eucalipto e piñeiro maioritariamente–, sumouse nos últimos anos unha forte presión humana e urbanística e unha desprotección dos ecosistemas que levou ó bosque atlántico á súa práctica desaparición e a unha forte degradación nos do interior. Perda de biodiversidade, empobrecemento do solo ou a multiplicación de incendios son algunhas das consecuencias. A franxa litoral, na que se concentra a maior parte da poboación galega, é a peor parada. Nos primeiros trinta quilómetros de costa, as fragas de carballos persisten de forma testemuñal, aglutinadas en manchas moi pequenas e sen conexión entre si. A situación dos bosques de ribeira non é mellor, levando a que a franxa atlántica apenas conserve o 1% do bosque autóctono galego.

O parque natural das Fragas do Eume constitúe o último gran reduto duns ecosistemas vitais para a biodiversidade. A protección deste espazo, non o exime de problemas. Segundo un equipo de investigación da Universidade Rey Juan Carlos, os seus carballos, castiñeiros, ameneiros e abeleiros van camiño da extinción. A causa: a introdución do eucalipto no parque, que chegou a ocupar uns 48 quilómetros de bosque de ribeira e máis de 650 hectáreas de frondosas, provocando unha regresión do 20% no seu bosque autóctono en 50 anos.

A VISIÓN DO SECTOR

Os recursos caeron un 30% nos últimos quince anos

Galicia sufriu unha perda de recursos forestais nos últimos quince anos, que podería chegar a ser do 30%. Esta foi a alerta lanzada pola industria da madeira da comunidade, quen apunta que esta tendencia é especialmente significativa nas masas de piñeiro das catro provincias, sendo Lugo a que presenta a evolución máis favorable. Estas son as conclusións extraídas do estudo Recursos Forestais de Galicia 2005-2008, realizado por un equipo multidisciplinar das universidades de Vigo e a Politécnica de Madrid.

Segundo os rexistros da industria madereira –representada por Fearmaga, Monte Industria, Clúster da Madeira e Feceg–, a nosa comunidade conta cunha superficie forestal de 2 millóns de hectáreas, das que só o 29) están en condicións de aportar materia prima para a industria. Esta situación vese agravada polo escenario de crise económica actual e a falta de apoio público á hora de investir. De feito, o sector cifra nuns 600 millóns a débeda histórica da Administración co monte, ó que só aportou un 40% dos investimentos prometidos no Plan Forestal Galego aprobado no 92. Neste escenario, o sector madereiro asegura que se está poñendo en risco a competitividade da industria transformadora de Galicia, líder do sector da madera a escala internacional, da que dependen máis de 22 000 postos directos e unha facturación que, no 2009, superaba os 1.600 millóns. En canto ás vendas, segundo os datos do Instituto Nacional de Estadística, Galicia mantén o liderado a escala estatal, ó rexistrar un total de 793 281 millóns de euros

La Región

agro

NÚM. 584
SÁBADO, 9 DE ABRIL DE 2011
www.la region.net

Mel de Galicia, unha xoia da nosa gastronomía

Hoxe e mañá a localidade de Porriño acolle a XXIII Feira apícola das Rías Baixas reunindo a profesionais, apicultores afícionados e público en xeral.

PÁXINA 2

Rectoral do Umia

A adega Rectoral do Umia ofrece dende as D.O. Rias Baixas excelentes viños.

PÁXINA 8

PÁXINAS 4 E 5

Cenlle, un lugar para o descanso e o relax

O CONCELLO DE CENLLE OFRECE AOS VISITANTES INTERESANTES MOSTRAS DE PATRIMONIO RELIXIOSO E CIVIL, ASÍ COMO FERMOSAS RUTAS DE SENDEIRISMO E AS PROPIEDADES DAS SÚAS AUGAS TERMAIS.

PÁXINA 6

A crise económica tamén inflúe nos bosques

CON MOTIVO DA RECENTE CELEBRACIÓN DO DÍA FORESTAL MUNDIAL OS BIOLÓGOS MANIFESTARON A SÚA PREOCUPACIÓN POLA REDUCCIÓN DE AXUDAS DESTINADAS Á CONSERVACIÓN E RECUPERACIÓN.

PÁXINA 7

Recoñecense novas variedades de vide

AS VARIEDADES DE VIDE AGUDELO, BRUÑAL, ALBARÍN BLANCO E CASTAÑAL INSCRIBIRONSE NO REXISTRO OFICIAL DE VARIEDADES COMERCIAIS CO CAL XA SE PODEN COMERCIALIZAR VIÑOS COS SEUS NOMES.

Exemplos da variedade "pleurotus ostreatus" ou cogumelo ostra.

MARCOS ATRIO

Cogumelos de calidade con selo celanovés

Unha empresa ourensá colleita e comercializa a variedade "pleurotus ostreatus"en modernos invernadoiros

agro

LLEGA A SUS MANOS CON LA COLABORACIÓN Y EL ASESORAMIENTO TÉCNICO DE

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DO MEDIO RURAL

DEPUTACION OURENSE

novacaixagalicia

COREN

ACTUALIDAD

A crise económica tamén afecta aos bosques

Os biólogos manifestan que diminuíron os investimentos destinados á conservación, recuperación e ordenación forestal sostible

AGENCIAS

O pasado mes de marzo celebrouse o Día Forestal Mundial. Con motivo desta efeméride, o Colexio Oficial de Biólogos de Galicia -Cobga- quixo lembrar que cada ano os bosques sofren unha deforestación de máis de 10 millóns de hectáreas, debido á actividade humana.

Segundo os datos proporcionados polo colectivo de biólogos, a escala mundial xa se ten destruído o 80% dos bosques primarios. E os que quedan están ameazados pola extracción de madeira, a súa conversión a outros usos como a agricultura, os cultivos enerxéticos, a gandería, a especulación, a minería, os grandes encoros, as estradas e as pistas forestais, o crecemento demográfico e o cambio climático. Fronte a esta situación, o Cobga quere poñer de manifesto que a deforestación ocasiona o 20% das emisións de carbono en todo o mundo.

Por outro lado, os biólogos galegos sinalan que os incendios forestais afectan na Unión Europea a unhas 500.000 hectáreas cada ano. Esta cifra correspóndese á superficie media queimada nas tres últimas décadas e que tende a incrementarse. Os incendios forestais prexudican sobre todo aos países mediterráneos, entre eles España e en particular Galicia. "Cómpre ter en conta que as súas consecuencias ecolóxicas e económicas afectan ao desenvolvemento rural" -declaran os biólogos-. Non obstante, destacan a diminución, tanto no eido nacional como na comunidade galega, da superficie forestal queimada nos últimos anos.

Segundo o Cobga, España

ENTRE AS PRINCIPAIS AMEAZAS PARA OS BOSQUES DESTACAN A TALA, O URBANISMO, AS PLANTACIÓNS DE PIÑEIRO E EUCALIPTO E A EXPANSIÓN DE PLANTAS INVASORAS

atópase entre os primeiros países europeos en recursos forestais. "Case o 90% dos nosos bosques estanos a protexer contra a erosión do solo e a desertificación, contribuíndo ademais á regulación do ciclo hidrolóxico. O 10% restante son bosques produtivos" -indican-. Con respecto á súa conservación, consideran que a planificación e a xestión forestal non debe realizarse en contra do seu mantemento ou restauración. E, ademais, destacan a importancia de que na súa xestión se incorporen os requirimentos dos organismos especialistas no eido forestal.

Os expertos resaltan que na actualidade as principais ameazas para moitos dos nosos bosques son a ausencia de planificación territorial, a tala, o urbanismo, as plantacións de piñeiro e de eucalipto, a limpieza de ribeiras, a canalización de cursos fluviais e a expansión de plantas invasoras, entre outros problemas.

Segundo a Organización de Nacións Unidas para a Agricultura e a Alimentación (FAO), unha das principais tendencias constatadas é a forte correlación que existe entre o desenvolvemento económico dunha rexión ou país e o estado dos seus bosques, de xeito que só cando se alcanza un alto nivel económico se consegue estabilizar ou incrementar a superficie forestal. Neste sentido, a crise económica tamén pode afectar aos bosques, xa que, aínda que se ten reducido a demanda de madeira, tamén diminuíron os investimentos destinados á conservación, recuperación e ordenación forestal sostible.

Imaxe dun mesto bosque galego

A Asemblea Xeral de Nacións Unidas declarou 2011 como Ano Internacional dos Bosques. Con esta iniciativa búscase concienciar á sociedade de que os bosques son parte integrante do desenvolvemento sostible do planeta, posto que contribúen de maneira significativa ao desenvolvemento, a erradicación da pobreza e ao logro dos obxectivos de crecemento do milenio.■

Erradicación do nematodo

Bosque de pineiros

AGENCIAS
SANTIAGO

A Xunta de Galicia está a actuar con celeridade respecto á normativa aplicable en materia de loita contra o nematodo do piñeiro. A Consellería do Medio Rural practicamente xa ten rematado de talar a zona de erradicación que comprende 1,5 quilómetros en torno ao foco onde se detectara a árbore contaminada.

O departamento que dirixe Samuel Juárez ten aprobado o plan por parte do Comité Fitosanitario Europeo e estase a seguilo con exactitude, como non pode ser doutro xeito. Medio Rural traballa co obxectivo de rematar o máis rápido posible estas actuacións e, en todo caso, este obxectivo lograrase antes do verán.

No marco do Plan de Vixilancia que se executa paralelamente ao Plan de Erradicación, non se ten detectado, neste intre, a presenza do vector noutras zonas de Galicia. Por outro lado a trazabilidade da madeira está sendo fiable, tal e como acredita a documentación e os datos obrantes que están en poder da Administración e dos operadores.

Haberá indemnización para aquelas plantacións con coidados silvícolas axeitados e que non son madeirables. Así mesmo, Medio Rural ten adquirido o compromiso de devolver aos propietarios os importes resultantes da

XA SE TEN REMATADO DE TALAR A ZONA DE ERRADICACIÓN QUE COMPRENDE 1,5 QUILÓMETROS EN TORNO AO FOCO ONDE SE DETECTARA A ÁRBORE CONTAMINADA

poxa pública, logo de detraer os custes de desembosque, talado e transporte até a campa de acopio. Estas actuacións de erradicación e restauración da zona do foco suporán un custe de 7 millóns de euros para a Administración Galega.

CONCESIONARIO OFICIAL
COMERCIAL AGRARIA
MARTINEZ S.L.
TELF. 988 20 31 29 CASTRO CALDELAS
TELF. 988 34 04 43 VIANA DO BOLO
TELF. 619 10 97 40 BARCO DE VALDEORRAS
JOHN DEERE
IVA y transporte desde el concesionario no incluidos. John Deere Ibérica, S.A. se reserva el derecho de modificar precio, equipamiento y condiciones sin notificación previa durante el período que dura la oferta de éste u otros modelos. Validez del programa hasta el 30/04/2011. Inicial: 30% del valor de la máquina (8.370) + IVA (5.022). Importe máximo a financiar 19.530 a 4 años con cuotas mensuales. (1) Oferta sólo válida en concesionarios John Deere participantes en esta campaña